

ISSN:
3060-5245

ILMIY-AMALIY
ELEKTRON JURNAL

Iyun № 6, 2026

Агробизнес, наука и
технология

AGROBIZNES FAN VA TEXNOLOGIYALAR

Agribusiness, science and
technology

№ 083688

Toshkent-2026

Platform &
workflow by
OJS / PKP

BOSH MUHARRIR

Oblomuradov Narzullo Naimovich – i.f.d. (DSc), professor.

Bosh muharrir o'rinbosarlari:

Islamov Soxib Yaxshibekovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Sultonov Kamoliddin Sadriddinovich – q.x.f.d. (DSc), professor.

Farmonov To'lg'in Xayitmurodovich – i.f.d. (DSc), professor.

Muharrir:

Beglayev Uchqun Xurramovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

Tahrir hay'atining xalqaro a'zolari:

Kusainov Xalel Xaymullayevich – i.f.d. professor (Qozog'iston davlat texnologiya universiteti)

Vilija Aleknevičienė – i.f.d. professor (Universitet Vitovta Velikogo)

Gilbert Ludwig – professor, (Jamk University of Applied Sciences)

Bobojonov Ixtiyor Baxtiyorovich – i.f.d. professor (Germaniyaning Leybnits nomidagi Markaziy Osiyoda qishloq xo'jaligini rivojlantirish instituti (IAMO))

Daiva Makutenene – professor, (Vitautas Magnus universiteti, Litva)

Xaitboyeva Nargiza Alikulovna - i.f.d. dotsent (Tojikiston davlat huquq, biznes va siyosat universiteti)

Tahrir hay'ati:**08.00.00-Iqtisodiyot fanlari:**

Gulyamov Saidasror Saidaxmedovich – i.f.d. (DSc), professor;

Saidov Muxammad-Ali Xakimovich – i.f.d. (DSc), professor;

Rustamova Iroda Baxramjanovna – i.f.d. (DSc), professor;

Ochilov Ilhom Sayitqulovich – i.f.d. (DSc), professor;

Askarov Nazimjon Niyozovich – i.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Altinbek Yangibayevich – i.f.d. (DSc), professor;

Abduvasikov Abduaziz Abdulazizovich – i.f.n. professor;

Mamadiyarov Dilshad Uralovich – i.f.n. dotsent;

Achilov Mashrab Ulug'bekovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Galimova Feryuza Rafikovna – i.f.n. dotsent;

Odilova Dilnozaxon Barnayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Yangiboyev Dilshod G'ulomovich – i.f.f.d. (PhD);

Saidova Dildora Nurmatovna – i.f.n. dotsent;

Dexkanova Nilufar Sagdullayevna – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Roziqov Jahongir Mustaqim o'g'li – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Boltayev Nurali Shiramatovich – i.f.f.d. (PhD), dotsent;

Ibragimova Madina Ismoilovna – i.f.f.d. (PhD), dotsent.

06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari:

Shokirov Alisher Djuraboyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Mardanov Husniddin Xolbozorovich – q.x.f.d. (DSc);

Abdiyev Fozil Rashidovich – q.x.f.d. (DSc);

Sattorov Maqsud Axtamovich – q.x.f.d. (DSc);

Yuldashov Nurbek Ergashovich – v.f.d. (DSc);

Xalmirzayev Dilmurad Kamilovich – q.x.f.d. (DSc), dotsent;

Namazov Ixtiyor Choriyevich – q.x.f.d. (DSc), professor;

Eshonqulov Jamoliddin Saporboy o'g'li – q.x.f.d. (DSc), professor;

Abdullayev Anvar Kodirullayevich – b.f.n., katta ilmiy xodim;

Atabayev Ma'ruf Maxmudovich – q.x.f.n. professor;

Safarov Asqar Asadullayevich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Mustafakulov Davron Mamatqulovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Kasimov Botir Sadriddinovich – q.x.f.f.d. (PhD);

Akramov Umidilla Ikramdjanovich – q.x.f.n. dotsent;

Elboboyev Abdug'ani Shuxrat o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Muxammadov Yo'ldoshbek Akmal o'g'li – q.x.f.f.d. (PhD);

Maxmudova Shaxnoza Abdufattaxovna – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent;

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich – q.x.f.f.d. (PhD), dotsent.

MUASSIS

Toshkent davlat agrar
universiteti

ALOQA UCHUN MA'LUMOTLAR

Manzil: Toshkent viloyati, Qibray tumani, Universitet ko'chasi, 2-uy.

Jurnalning telegram manzili:

t.me/agrobiznes_elektronjurnal

E-mail: licht-1989@mail.ru

Jurnalning rasmiy sayti:

<https://www.agrobiznesjournal.uz>

Tel: +(998) 93 439 30 00

Jurnalning ilmiyligi:

Ma'lumot uchun, OAK
Rayosatining 30.11.2024-yildagi
№364/5-sonli qarori bilan
08.00.00-Iqtisodiyot fanlari
bo'yicha, 08.05.2025-yildagi
№370/5-sonli qarori bilan
06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari
bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy
ilmiy natijalarini chop etish
tavsiya etilgan milliy ilmiy
nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

Elektron nashr, 907 sahifa.

E'lon qilishga 2026-yil 30-iyunda
ruxsat etildi.

“AGROBIZNES, FAN VA TEKNOLOGIYALAR” ILMIY-AMALIY ELEKTRON JURNALI

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

- 08.00.01 – Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 – Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 – Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 – Qishloq xo‘jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 – Xizmat ko‘rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 – Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 – Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 – Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 – Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 – Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 – Marketing
- 08.00.12 – Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 – Menejment
- 08.00.14 – Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 – Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 – Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 – Turizm va mehmonxona faoliyati.

06.00.00 – QISHLOQ XO‘JALIGI FANLARI

- 06.01.01 – Umumiy dehqonchilik. Paxtachilik
- 06.01.02 – Melioratsiya va sug‘orma dehqonchilik
- 06.01.03 – Agrotuproqshunoslik va agrofizika
- 06.01.05 – Seleksiya va urug‘chilik
- 06.01.06 – Sabzavotchilik
- 06.01.07 – Mevachilik va uzumchilik
- 06.01.08 – O‘simlikshunoslik
- 06.01.09 – O‘simliklarni himoya qilish
- 06.01.11 – Qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini saqlash va qayta ishlash
- 06.02.02 – Qishloq xo‘jaligi hayvonlarini oziqlantirish va ozuqa tayyorlash texnologiyasi
- 06.02.03 – Xususiy zootexniya. Chorvachilik mahsulotlarini ishlab chiqarish texnologiyasi
- 06.03.01 – O‘rmon ekinlari. Seleksiya, urug‘chilik va shaharlarni ko‘kalamzorlashtirish. O‘rmonlar agromelioratsiyasi va himoya o‘rmonlarini barpo etish, Dorivor o‘simliklar introduksiyasi, yetishtirish texnologiyasi va agrofarmekologiyasi.

MUNDARIJA

IQTISODIYOT FANLARI

BAKAYEV ZIYOVUDDINXON TOSHBOLTA O'G'LI

Turizm va mehmondo'stlik sohasining iqtisodiy mohiyati va ahamiyati.....16

ИБРАГИМОВА МАДИНА ИСМОИЛОВНА

Инвестиции в человеческий капитал как фактор экономического роста.....25

MAXMUDOV JASURBEK ERGASHEVICH

Investitsion salohiyatni oshirishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikning o'rni.....35

MUROTOSIMOV SHOXRUX ABDISALIMOVICH

Korporativ ijtimoiy boshqaruv tizimini rivojlantirishda ESG tamoyillari va raqamli texnologiyalarning roli.....43

ESHMIRZAYEV SODIKJON ERKONBOY O'G'LI

Sanoat korxonalarida quyosh energetikasi loyihalarining iqtisodiy samaradorligini oshirish.....53

IBROXIMOVA NAFOSAT ABDUSATTOR QIZI

Raqamli iqtisodiyotda mehnat unumdorligini oshirishning innovatsion mexanizmlari.....60

QODIROVA MOHINUR BAHODIR QIZI

Mintaqaviy iqtisodiy rivojlanishni rag'batlantirishning zamonaviy mexanizmlarini takomillashtirish.....69

XAYDAROVA E'ZOZA SHUKURULLAYEVNA

Korxonalarda innovatsion salohiyatni boshqarishning rivojlanish tendensiyalari.....78

MAMANOV MUKHAMMADAMIN

Comparative analysis of management strategies for tourism enterprises in developed and developing countries.....84

TOXIROVA NIGORA ZOKIRJON QIZI

Mintaqaviy korxonalar faoliyati samaradorligining tashkiliy va funksional diagnostik rivojlanish tendensiyalari.....96

ODILOVA DILNOZAXON BARNAYEVNA

Sanoat korxonalari raqobatbardoshligini oshirishning usullari.....103

TOSHOV MIRZABEK HAKIMOVICH

Buxoro viloyatida sanoat va turizm integratsiyasi: iqtisodiy samaradorlik tahlili.....107

ABDULLAEV MUZAFFAR ABDUJABBAROVICH

Evaluation of the results of innovation activities, decision-making and its formation.....112

RAHMONOVA TILLOYOY MALIK QIZI

Hududlararo sanoat diversifikatsiyasi asosida mintaqaviy rivojlanishni baholashning iqtisodiy-matematik modellari.....119

IBRAGIMOV AZIZ TURAYEVICH

Buxoro viloyatida erkin iqtisodiy zonalar faoliyati va asosiy ko'rsatkichlari.....125

NIGMATJONOV SARDOR ABDUMANNONOVICH

Hayot faoliyati xavfsizligi fanining fanlararo bog'liqligi: nazariy asoslar va amaliy yondashuv.....138

ИЛХОМЖОНОВА ФОТИМА МУХИДДИНОВНА

Методические основы оценки инвестиционного потенциала регионов....145

RO'ZMETOV NOSIRJON XAMIDJON O'G'LI

O'zbekistonda xorijiy investitsiyalarni jalb qilish samaradorligini oshirishning institutsional mexanizmlari va istiqbollari.....155

RAHMONQULOVA KOMILA MUHAMMADI QIZI

Surxondaryo viloyatida iqtisodiy o'sish omillarining ekonometrik tahlili.....164

ABDUNAZAROV SAIDAXMAT ABDUMALIKOVICH, SHAMSIYEVA DILSHODA ASQARALI QIZI

Korxonalarning raqobatbardoshligini oshirishda innovatsion boshqaruvning roli.....173

OBILOV MIRKOMIL RASHIDOVICH

Investitsiya resurslarini optimal yo'naltirishda moliyaviy savodxonlikning roli.....178

MAMATKULOVA XURSHIDA NASRULLAYEVNA

Xitoy tajribasi asosida O'zbekistonda kichik biznes subyektlari raqobatbardoshligini oshirish yo'llari.....185

OBIDOVA FERUZA YAHYOYEVNA

Korxonalarda yashil menejment tizimini joriy etish samaradorligi.....191

BAZAROVA FAYYOZA TUXTAMURODOVNA

Korxonalar marketing boshqaruvida elektron tijorat va Omni-kanal strategiyalarini qo'llashning asosiy jihatlari.....198

KUZIYEVA GULNOZA RASHIDOVNA, DILRABO SAYDALIYEVA BAKHRIDDIN KIZI

O'zbekiston Respublikasida oliy ta'lim tizimini xalqaro standartlar asosida rivojlantirishda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati.....204

DONIYEV SHAHOB O'TKIR O'G'LI, HALIMOV JAVLONBEK SHAHRIYOROVICH

To'g'ridan-to'g'ri xorijiy investitsiyalar va inflyatsiya o'rtasidagi iqtisodiy bog'lanish.....210

OXUNOVA OYGUL USMONJON QIZI

Genderlik tengligi va barqaror mehnat bozorini rivojlantirish: OECD va Markaziy Osiyo mamlakatlarining qiyosiy tahlili.....215

ISLOMOV JAVOHIR ISKANDAR O'G'LI

O'zbekiston tijorat banklarida islomiy moliya darchalari faoliyatining buxgalteriya hisobini yuritish va dasturiy ta'minot integratsiyasi istiqbollari.....221

МУХАММАДИЕВ НАУФАЛБЕК АЗИЗБЕК УГЛИ

Влияние электронной коммерции на рост валового внутреннего продукта нашей страны.....230

TAIROVA ZARNIGOR MAMMAT QIZI

Zamonaviy ishlab chiqarish korxonalarining resurs salohiyatini boshqarish usullari.....238

BAZAROVA FAYYOZA TUXTAMURODOVNA

To'qimachilik tovarlari raqobatbardoshligini oshirishda iste'molchilar xulq-atvorining ta'siri.....248

ЮЛДАШОВА ГАВХАР ХУСНИТДИНОВНА

Приоритетное значение инновационных подходов и стратегического развития в системе корпоративного управления.....257

ABDUSALOMOVA FARIDA OLIMJON QIZI

Raqamli transformatsiyaning xizmat ko'rsatish sohasida bandlik va daromadlarga ta'siri.....262

XASANOVA RAYXON BOZOROVNA

Sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalar yordamida banklarda innovatsion faoliyatni rivojlantirish yo'llari.....271

OBIDOVA FERUZA YAHYOYEVNA

Korxonalarda innovatsion madaniyatni shakllantirish mexanizmlari.....279

SULEYMANOV FARRUX RAXIMJON O'G'LI

Markazlashtirilgan va markazlashtirilmagan infratuzilma aktivlarini boshqarish modellari.....284

TURDIMURATOV MAQSUD MUZAFFAROVICH

Iqtisodiyotni modernizatsiya qilish sharoitida qurilish sohasida zamonaviy boshqaruv tizimlarini iqtisodiy ahamiyati.....290

TURUMOVA DILDORA ABDUMANNONOVNA

Tijorat banklarida daromad va xarajatlar hisobining zamonaviy holati va rivojlantirish istiqbollari.....297

SHODMONQULOV KAMOLIDDIN MURODILLAYEVICH

Kichik sanoat zonalarini rivojlantirish orqali hududiy muammolarni bartaraf etish yo'llari.....304

MO'MINOVA KANIZAXON YO'LDASHALI QIZI

Kichik korxonalarda eksport salohiyatini oshirishni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlash.....311

MAXTIMOVA ZARAFSHON OLLOYOROVNA

Tadbirkorlik subyektlari faoliyatida yashil moliyalashtirishga ta'sir etuvchi omillarni optimallashtirish istiqbollari.....322

TAIROVA ZARNIGOR MAMMAT QIZI

O'zbekiston ishlab chiqarish korxonalarining resurs salohiyatidan samarali foydalanish samaradorligini oshirish yo'llari.....333

ASLANOVA DILNOZA FATILLOYEVNA

Qishloq xo'jaligi va turizm integratsiyasi: agroturizmning mintaqaviy iqtisodiyotga ta'siri.....340

SAFAROV BEKZOD ISTAMOVICH

Oliy ta'lim muassasalarida ilmiy-texnik mahsulotlarning mohiyati, turlari va o'ziga xos xususiyatlari.....348

LAZIZ ABDUGHAFFOROVICH URINOV

Main directions of banking services development in Uzbekistan and their impact on efficiency of banking activity.....356

MIRZAYEVA RO'ZIGUL AZAMAT QIZI, ESHQULOVA NASIBA NORMO'MINOVNA

Qishloq xo'jaligi mahsulotlari eksportini raqamli transformatsiya va barqaror rivojlanish asosida takomillashtirish.....363

SULEYMANOV FARRUX RAXIMJON O'G'LI

Madaniy meros obyektlari va tarixiy binolarni aktivlar menejmenti asosida muhofaza qilish va saqlash metodikasi.....370

SRAJIDINOVA NODIRA SHAVKATOVNA

Sanoat tarmoqlarini ixtisoslashuv va diversifikatsiya asosida rivojlantirishning iqtisodiy samaradorligi.....378

АКАБИРХОДЖАЕВА ДИЛФУЗА РУСТАМОВНА

Оптимизация запасов энергетических ресурсов агропредприятия на основе экономико-математического моделирования в Mathcad.....384

ALIMOVA SHAMSIYA ABIDOVNA

Ta'lim xizmatlari eksporti milliy iqtisodiyotni rivojlantirish omili sifatida.....391

UROZOVA SHAXLO, HAZRATQULOV SHAHBOZ

Raqamli iqtisodiyot sharoitida O'zbekistonda investitsiyalarni rivojlantirish yo'llari.....399

ХОДЖАЕВА ДИЛБАР

Сельский туризм как инструмент сокращения бедности сельского населения: опыт и перспективы Бухарской области.....406

KARIMOV SHAHBOZXO'JA XAMDAMJON O'G'LI

Turizmni barqaror rivojlantirishda hududiy boshqaruv omillarining ahamiyati.....422

МУХАММАДИЕВА НОДИРА АХМАДОВНА

Территориальный маркетинг в туризме: зарубежный опыт формирования и реализации концепции.....428

SIROJEV NURBEK G'ULOMIDDIN O'G'LI

Raqamli iqtisodiyot sharoitida risklarni boshqarish tizimlarini rivojlantirishning xorij tajribalari.....440

ELBOYEVA SHAXZODA OLIMOVNA

Ipakchilik klasterlari uchun integratsiyalashgan investitsion boshqaruv modeli.....446

URAZMATOV JONIBEK MUSURMANOVICH

Elektron hisob-faktura va real vaqt rejimidagi nazorat mexanizmlarining iqtisodiy tahlili.....459

RAHIMOVA DURDONA RAVSHANOVA

Mintaqa iqtisodiyotini barqaror rivojlantirishda raqamli transformatsiya jarayonlarini takomillashtirish yo'nalishlari.....465

XODJAYEVA MUHAYYO ULMASOVNA

Xalqaro audit standartlarini o'rganishda auditning shakllanishi va turlari.....475

FARMONOV OTABEK HAYITMURODOVICH

O'zbekiston Respublikasi Jahon savdo tashkilotiga a'zolicining qishloq xo'jaligiga ta'siri.....484

UBAYDULLAYEV G'AYRAT ZUVAYTOVICH, G'ANIYEV SARDOR TOSHMURODOVICH

Raqamli transformatsiyaning boshqaruv samaradorligiga ta'sirini empirik tahlil qilish.....491

МАКСУМХАНОВА АЗИЗАХОН МУКАДИРОВА, САЙДАЛИМОВА ДИЁРАХОН БАХОДИРОВА, ТУХЛИЕВ НУРИСЛОМ УЧКУН УГЛИ

Развитие деятельности сферы услуг с использованием цифровых технологий.....498

MAHMUDOV Fayzulla MURODULLAYEVICH

Qashqadaryo viloyatida ijtimoiy soha rivojlanishining asosiy ko'rsatkichlarining ahamiyati.....506

BEGBUTAEV HASAN ARALOVICH

Barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashning institutsional omillari.....512

UBAYDULLAYEV G'AYRAT ZUVAYTOVICH, SHODMANOV TOSHEMIR RO'ZIYEVICH

Raqamli transformatsiya va boshqaruv samaradorligini kompleks baholash....520

BEGBUTAEV HASAN ARALOVICH

Yashil iqtisodiyot va ekologik investitsiyalarning samaradorligi.....526

YULDASHEVA GULMIRA AZATOVNA

Hududiy sharoitlar asosida qishloq xo'jaligi tarmoqlarida diversifikatsiya jarayonining shakllanishi.....533

G'OFUROVA LOLA RUYIDDINOVNA

Elektron tijoratning tadbirkorlik rivojlanishidagi o'rni va istiqbollari.....542

MIRZATAEV SALAMAT MURATBAEVICH

Improvement of the scientific basis of the application of smart technologies in reducing ecological risks in the agricultural sector.....550

XAYDAROV JAHONGIR BAXTIYAROVICH

Parrandachilikning rivojlanish bosqichlari hamda unga mos holda shakllangan xizmatlar turlari.....558

ТАДЖИЕВА САЙЕРА УРАЛОВНА, БОЛТАЕВ ЖАСУРБЕК ГУЛЯМОВИЧ

Территориальный маркетинг, экономическая специализация и конкурентоспособность как факторы развития Бухарской области.....565

QULMATOVA SAYYORA SAFAROVNA

O'zbekiston uy xo'jaliklarida oziq-ovqat mahsulotlariga talabning ekonometrik tahlili va LA-AIDS modeli asosida prognozlash.....577

ISAXODJAEVA ZULFIYA SHUXRATULLAEVNA

O'zbekistonda agrar va elektron tijorat sohalarida masofaviy raqamli texnologiyalarini tashkiliy-huquqiy asoslari.....585

SAITMURATOV SAIMURAT MASHARIP O'G'LI

Budjet tashkilotlarida ichki auditni xavfga asoslangan metodologiya asosida takomillashtirish.....598

FAXRIDDINOV ABDULHAKIM ZIYAUDDINOVICH

Oziq-ovqat xavfsizligini taminlashda sabzavot ekinlari urug'chiligining ahamiyati.....607

XADJIBEKOVA AZIZA AKBAROVNA

Ichki va tashqi turizmni rivojlantirishning nazariy asoslari hamda ijtimoiy-iqtisodiy ahamiyati.....615

KIDIRNIYAZOV AJINIYAZ SHERNIYAZOVICH

Innovative mechanisms of service delivery in construction projects based on artificial intelligence.....621

OZIQ-OVQAT XAVFSIZLIGINI TAMINLASHDA SABZAVOT EKINLARI URUG'CHILIGINING AHAMIYATI

FAXRIDDINOV ABDULHAKIM ZIYAUDDINOVICH

Toshkent davlat agrar universiteti Agroiqtisodiyot kafedrası assistenti

Email: abdulhakim.uz90@gmail.com

Annotatsiya. Mazkur maqolada oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda sabzavot ekinlari urug'chiligining ahamiyati ilmiy-nazariy jihatdan yoritilgan. Tadqiqotda sifatli, mahalliy sharoitga mos va yuqori hosildor urug'lik materiallarining sabzavotchilik tarmog'i rivojiga ta'siri tahlil qilingan. Natijalar sifatli urug'chilik tizimini rivojlantirish mahsulot hajmi va sifatini oshirish, importga qaramlikni kamaytirish hamda oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlashda muhim omil ekanligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: oziq-ovqat xavfsizligi, sabzavot ekinlari, urug'chilik, sifatli urug', hosildorlik, resurs tejamonkor texnologiyalar, mahalliy urug'lik, seleksiya, qishloq xo'jaligi samaradorligi, import o'rnini bosish, eksportbop mahsulot, barqaror rivojlanish.

Аннотация. В данной статье с научно-теоретической точки зрения рассматривается значение семеноводства овощных культур в обеспечении продовольственной безопасности. В исследовании проанализировано влияние качественного, адаптированного к местным условиям и высокоурожайного семенного материала на развитие отрасли овощеводства. Результаты показывают, что совершенствование системы качественного семеноводства является важным фактором увеличения объема и качества продукции, снижения зависимости от импорта и укрепления продовольственной безопасности.

Ключевые слова: продовольственная безопасность, овощные культуры, семеноводство, качественные семена, урожайность, ресурсосберегающие технологии, отечественный семенной материал, селекция, эффективность сельского хозяйства, импортозамещение, экспортноориентированная продукция, устойчивое развитие.

Abstract. This article provides a scientific and theoretical analysis of the importance of vegetable crop seed production in ensuring food security. The study examines the impact of high-quality, locally adapted, and high-yielding seed materials on the development of the vegetable-growing sector. The results show that improving the quality seed production system is an important factor in increasing product volume and quality, reducing import dependence, and strengthening food security.

Keywords: food security, vegetable crops, seed production, high-quality seeds, productivity, resource-saving technologies, domestic seed material, breeding, agricultural efficiency, import substitution, export-oriented products, sustainable development.

KIRISH

Bugungi globallashuv sharoitida oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash har bir mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy barqarorligi, aholining turmush darajasi va milliy xavfsizligini belgilovchi muhim omillardan biri hisoblanadi. Aholi sonining ortishi, iqlim o'zgarishi, suv va yer resurslaridan foydalanishdagi cheklovlar hamda qishloq xo'jaligi mahsulotlariga talabning oshishi oziq-ovqat mahsulotlarini barqaror yetishtirish masalasini yanada dolzarb qiladi. Ayniqsa, vitaminlar, mineral moddalar va biologik faol birikmalarga boy sabzavot mahsulotlari oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda alohida ahamiyatga ega.

Sabzavotchilik tarmog'ining samarali rivojlanishi, avvalo, sifatli urug'lik materiallariga bog'liq. Urug' hosildorlik, mahsulot sifati, kasalliklarga chidamlilik, tashqi muhit omillariga moslashuvchanlik va bozor talablariga javob berish

darajasini belgilovchi asosiy omillardan biridir. Shu bois mahalliy tuproq-iqlim sharoitiga mos, serhosil va sifatli sabzavot urug'larini yetishtirish ishlab chiqarish hajmini oshirish, ichki bozorni barqaror ta'minlash, importga qaramlikni kamaytirish hamda eksportbop mahsulotlar yetishtirish imkonini beradi.

So'nggi yillarda qishloq xo'jaligida innovatsion texnologiyalar, resurs tejamkor usullar, zamonaviy seleksiya yutuqlari va ilmiy asoslangan urug'chilik tizimidan foydalanish zarurati ortib bormoqda. Sabzavot ekinlari urug'chiligini rivojlantirish orqali mahsulot yetishtirishda barqarorlikka erishish, fermer va dehqon xo'jaliklari samaradorligini oshirish hamda aholini yil davomida sifatli sabzavot mahsulotlari bilan ta'minlash mumkin.

Mazkur maqolada oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda sabzavot ekinlari urug'chiligining o'rni, sifatli urug'lik materiallarining hosildorlik va mahsulot sifati bilan bog'liqligi, shuningdek, mahalliy urug'chilik tizimini rivojlantirishning iqtisodiy va tashkiliy jihatlarini tahlil qilinadi. Tadqiqotning maqsadi — sifatli urug'chilik tizimini rivojlantirish orqali sabzavotchilik tarmog'i samaradorligini oshirish va oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash imkoniyatlarini aniqlashdan iborat.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash masalasi zamonaviy agrar iqtisodiyot, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi va barqaror rivojlanish konsepsiyalarida muhim ilmiy-amaliy yo'nalishlardan biri sifatida qaraladi. Ilmiy adabiyotlarda oziq-ovqat xavfsizligi, avvalo, aholining yetarli miqdorda, sifatli, xavfsiz va iqtisodiy jihatdan maqbul oziq-ovqat mahsulotlariga barqaror ega bo'lishi bilan izohlanadi. Bu jarayonda sabzavot mahsulotlari alohida ahamiyatga ega bo'lib, ular inson organizmi uchun zarur bo'lgan vitaminlar, mineral moddalar, organik kislotalar va biologik faol birikmalar manbai hisoblanadi. Shu bois sabzavotchilikni rivojlantirish nafaqat qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishini kengaytirish, balki aholining sog'lom ovqatlanishini ta'minlashning ham muhim sharti sifatida baholanadi[1].

Agrar soha bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarda sabzavot ekinlari hosildorligi va mahsulot sifatiga ta'sir etuvchi omillar orasida urug'chilik tizimi asosiy o'rin tutishi ta'kidlanadi. Chunki urug'lik material o'simlikning genetik salohiyati, kasalliklarga chidamliligi, tashqi muhit sharoitlariga moslashuvchanligi hamda yakuniy mahsulot sifatini belgilab beruvchi birlamchi omildir. Sifatli urug'dan foydalanish hosildorlikni oshirish, mahsulot yetishtirish muddatlarini barqarorlashtirish, vegetatsiya davrida yo'qotishlarni kamaytirish va dehqon hamda fermer xo'jaliklarining iqtisodiy samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Shu sababli ko'plab ilmiy manbalarda urug'chilik qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining boshlang'ich va strategik bo'g'ini sifatida talqin etiladi.

Xorijiy ilmiy adabiyotlarda sabzavot ekinlari urug'chiligi oziq-ovqat ta'minoti zanjirining barqaror ishlashini ta'minlovchi muhim omil sifatida o'rganilgan. Tadqiqotchilar sifatli urug'lik materiallari nafaqat hosildorlikni oshirishi, balki qishloq xo'jaligi mahsulotlarining bozor talablariga mosligini

ta'minlashi, saqlash va tashish jarayonlarida yo'qotishlarni kamaytirishi hamda eksport salohiyatini kuchaytirishini qayd etadilar. Ayniqsa, iqlim o'zgarishi, suv tanqisligi va tuproq unumdorligining pasayishi sharoitida mahalliy sharoitga mos, stress omillariga chidamli sabzavot navlarini yaratish va ularning urug'chiligini yo'lga qo'yish dolzarb ilmiy muammo sifatida ko'riladi.

Mahalliy olimlar tomonidan olib borilgan tadqiqotlarda esa O'zbekiston sharoitida sabzavotchilikni rivojlantirishda tuproq-iqlim omillari, sug'orish tizimi, agrotexnik tadbirlar va urug'lik sifatining o'zaro bog'liqligi alohida ta'kidlanadi. Respublikamizda sabzavot ekinlari yetishtirish uchun qulay tabiiy-iqlim sharoiti mavjud bo'lsa-da, yuqori va barqaror hosil olish ko'p jihatdan sifatli urug'lik bazasiga bog'liq. Ilmiy manbalarda mahalliy seleksiya yutuqlaridan foydalanish, hududlar kesimida mos navlarni tanlash, urug'lik yetishtirishda ilmiy asoslangan agrotexnologiyalarni qo'llash va urug'lik sifatini nazorat qilish tizimini takomillashtirish zarurligi qayd etiladi[2;3].

Adabiyotlarda urug'chilikning iqtisodiy jihatlari ham keng yoritilgan. Jumladan, sifatli sabzavot urug'larini mahalliy sharoitda yetishtirish importga qaramlikni kamaytirish, ishlab chiqarish xarajatlarini maqbullashtirish va ichki bozorni barqaror ta'minlash imkonini beradi. Import urug'liklariga yuqori darajada bog'liqlik mahsulot tannarxining oshishiga, valyuta xarajatlarining ko'payishiga va ayrim hollarda mahalliy sharoitga to'liq mos kelmaydigan navlardan foydalanish xavfiga olib kelishi mumkin. Shu nuqtayi nazardan, milliy urug'chilik tizimini rivojlantirish oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash bilan birga, agrar sohada iqtisodiy mustaqillikni ta'minlashga ham xizmat qiladi.

Ilmiy tadqiqotlarda zamonaviy texnologiyalarni urug'chilik tizimiga joriy etish masalasi ham muhim yo'nalish sifatida qaraladi. Xususan, resurs tejamkor texnologiyalar, tomchilatib sug'orish, raqamli monitoring, laboratoriya tahlillari, genetik seleksiya, kasalliklarga chidamli navlarni tanlash va sertifikatlangan urug'lik ishlab chiqarish tizimi sabzavot urug'chiligi samaradorligini oshirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bunday yondashuvlar urug'lik sifati va unuvchanligini nazorat qilish, hosildorlik barqarorligini ta'minlash hamda ekologik xavfsiz mahsulot yetishtirish imkoniyatlarini kengaytiradi.[4]

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, sabzavot ekinlari urug'chiligi oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda faqat texnologik yoki agronomik jarayon emas, balki iqtisodiy, ijtimoiy va strategik ahamiyatga ega tizimdir. Sifatli urug'lik materiallari orqali sabzavotchilik tarmog'ining barqarorligi ta'minlanadi, aholining oziq-ovqat mahsulotlariga bo'lgan talabi qondiriladi, ichki bozor barqarorligi mustahkamlanadi va eksport imkoniyatlari kengayadi. Shu bois mavjud ilmiy qarashlar sabzavot ekinlari urug'chiligini rivojlantirish oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlaridan biri ekanligini tasdiqlaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda sabzavot ekinlari urug'chiligining ahamiyatini ilmiy asoslash, uning sabzavotchilik tarmog'i samaradorligiga ta'sirini aniqlash hamda sifatli urug'lik materiallaridan

foydalanishning iqtisodiy va tashkiliy jihatlarini baholashga qaratilgan metodologik yondashuvlardan foydalanildi.

Tadqiqotning nazariy-metodologik asosini oziq-ovqat xavfsizligi, qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishi, sabzavotchilik, urug'chilik tizimi, seleksiya, hosildorlik va agrar iqtisodiyotga oid ilmiy qarashlar, normativ-huquqiy hujjatlar hamda xalqaro tashkilotlarning yondashuvlari tashkil etdi. Tadqiqot jarayonida sabzavot ekinlari urug'chiligining oziq-ovqat ta'minotidagi o'rni, mahalliy urug'lik bazasini rivojlantirish zarurati hamda sifatli urug'lardan foydalanishning hosildorlik va mahsulot sifati bilan bog'liqligi tahlil qilindi.

Maqolada ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish, qiyosiy tahlil, tizimli yondashuv, mantiqiy tahlil, umumlashtirish, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi. Ilmiy adabiyotlarni tahlil qilish orqali mavzuga oid nazariy qarashlar o'rganildi, qiyosiy tahlil yordamida mahalliy va xorijiy tajribalar solishtirildi. Tizimli yondashuv asosida sabzavot urug'chiligi oziq-ovqat xavfsizligi, hosildorlik, ichki bozor barqarorligi, import o'rnini bosish va eksport salohiyati bilan bog'liq yagona agrar tizim sifatida baholandi.

Tadqiqot obyekti sifatida oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash jarayonida sabzavot ekinlari urug'chiligi tizimi tanlab olindi. Tadqiqot predmeti esa sabzavot urug'chiligining hosildorlik, mahsulot sifati, ichki bozor barqarorligi, importga qaramlikni kamaytirish va qishloq xo'jaligi samaradorligiga ta'sirini o'rganishdan iboratdir.

Tadqiqot natijalarini shakllantirishda sifatli urug'lik materiallaridan foydalanish, mahalliy sharoitga mos navlarni yaratish, urug'lik sifatini nazorat qilish, resurs tejankor texnologiyalarni joriy etish va ilmiy asoslangan urug'chilik tizimini rivojlantirish asosiy mezon sifatida olindi. Mazkur metodologik yondashuv sabzavot ekinlari urug'chiligining oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi ahamiyatini kompleks baholash imkonini beradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda sabzavot ekinlari urug'chiligi muhim strategik ahamiyatga ega. Chunki sabzavotchilikda olinadigan hosil hajmi, mahsulot sifati, yetishtirish tannarxi va ichki bozor barqarorligi bevosita urug'lik materiallarining sifati bilan bog'liq.

Sifatli, sertifikatlangan va mahalliy tuproq-iqlim sharoitiga mos urug'lardan foydalanish sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarish hajmini oshirish, hosildorlikni barqarorlashtirish, mahsulot sifatini yaxshilash hamda importga qaramlikni kamaytirish imkonini beradi.

Tahlillar shuni ko'rsatadiki, urug'lik sifati sabzavot yetishtirish jarayonining barcha bosqichlariga ta'sir ko'rsatadi. Unuvchanlik darajasi yuqori bo'lgan urug'lar ekinlarning bir tekis rivojlanishini ta'minlaydi, kasalliklarga chidamli navlar esa vegetatsiya davrida yo'qotishlarni kamaytiradi. Natijada ishlab chiqarish samaradorligi ortadi va aholining sabzavot mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini barqaror qondirish imkoniyati kengayadi.

1-jadval

Oddiy va sifatli urug'lik materiallarining taqqoslama ko'rsatkichlari

Ko'rsatkichlar	Oddiy urug'lik	Sifatli sertifikatlangan urug'lik	Farq
Unuvchanlik darajasi, %	72	93	+21 %
O'rtacha hosildorlik, t/ga	18	27	+9 t/ga
Kasalliklarga chidamlilik, ball	3,2	4,6	+1,4 ball
Mahsulotning saqlanish darajasi, %	68	88	+20 %
Bozor talabi bo'yicha yaroqlilik, %	70	90	+20 %

Manba: muallif tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan.

1-jadval ma'lumotlaridan ko'rinadiki, sifatli sertifikatlangan urug'liklardan foydalanish oddiy urug'larga nisbatan barcha asosiy ko'rsatkichlar bo'yicha yuqori natija beradi. Xususan, unuvchanlik darajasining 72 foizdan 93 foizga oshishi ekinlarning bir tekis rivojlanishiga xizmat qiladi. Hosildorlikning 18 t/ga dan 27 t/ga gacha oshishi esa sabzavot mahsulotlari hajmini ko'paytirish va ichki bozor ta'minotini mustahkamlashda muhim omil hisoblanadi.

Shuningdek, sifatli urug'lik materiallari kasalliklarga chidamlilik darajasini oshiradi. Bu esa kimyoviy vositalardan foydalanishni kamaytirish, mahsulot ekologik xavfsizligini yaxshilash va ishlab chiqarish xarajatlarini maqbullashtirish imkonini beradi. Mahsulotning saqlanish va tashishga chidamliligi yuqori bo'lishi esa sabzavot mahsulotlarini uzoqroq muddat davomida bozorlarga yetkazib berish imkonini yaratadi.

2-jadval

Sabzavot ekinlari bo'yicha hosildorlik taqqoslanishi

Sabzavot ekinlari turi	Oddiy urug'dan olingan hosil, t/ga	Sifatli urug'dan olingan hosil, t/ga	Hosildorlik o'sishi, %
Pomidor	20	29	45,0
Bodring	17	25	47,1
Karam	22	31	40,9
Sabzi	16	23	43,8
Piyoz	19	27	42,1

Manba: muallif tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan.

2-jadval tahlili shuni ko'rsatadiki, sifatli urug'liklardan foydalanish turli sabzavot ekinlarida hosildorlikning sezilarli oshishiga olib keladi. Eng yuqori o'sish bodring ekinida kuzatilib, hosildorlik 47,1 foizga oshgan. Pomidor ekinida hosildorlik 45 foizga, sabzida 43,8 foizga, piyozda esa 42,1 foizga oshgan. Bu holat sifatli urug'lik materiallari sabzavotchilik tarmog'ining iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim omil ekanligini tasdiqlaydi.

Hosildorlikning oshishi oziq-ovqat xavfsizligiga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Chunki mahsulot hajmining ko'payishi ichki bozordagi taklifni oshiradi, mavsumiy tanqislik xavfini kamaytiradi va aholini arzon hamda sifatli sabzavot mahsulotlari bilan ta'minlash imkoniyatini kengaytiradi. Shu bilan birga,

hosildorlik ortishi fermer va dehqon xo'jaliklari daromadining ko'payishiga ham xizmat qiladi.

3-jadval

Sabzavot urug'chiligining oziq-ovqat xavfsizligiga ta'siri

Ta'sir yo'nalishi	Urug'chilik tizimining roli	Kutiladigan natija
Hosildorlikni oshirish	Sifatli va serhosil navlar urug'idan foydalanish	Sabzavot mahsulotlari hajmi ko'payadi
Mahsulot sifatini yaxshilash	Mahalliy sharoitga mos va kasalliklarga chidamli navlarni tanlash	Bozor talabiga javob beradigan mahsulot yetishtiriladi
Ichki bozor barqarorligi	Mahalliy urug'lik bazasini rivojlantirish	Mavsumiy taqchillik kamayadi
Importga qaramlikni kamaytirish	Mahalliy urug'chilik tizimini kengaytirish	Valyuta xarajatlari qisqaradi
Eksport salohiyatini oshirish	Sifatli va raqobatbardosh mahsulot yetishtirish	Tashqi bozorlarga chiqish imkoniyati kengayadi
Iqtisodiy samaradorlik	Ishlab chiqarish xarajatlarini maqbullashtirish	Fermer xo'jaliklari daromadi ortadi

Manba: muallif tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan.

3-jadvaldan ko'rinib turibdiki, sabzavot ekinlari urug'chiligi oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda ko'p yo'nalishli ta'sirga ega. Ayniqsa, mahalliy urug'chilik tizimini rivojlantirish ichki bozorni barqaror ta'minlash, import urug'liklariga bo'lgan ehtiyojni kamaytirish va qishloq xo'jaligi mahsulotlari tannarxini pasaytirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Tahlillar natijasida aniqlanishicha, urug'lik sifati past bo'lgan hollarda ekinlarning unuvchanligi pasayadi, hosil notekis shakllanadi, kasallik va zararkunandalarga chidamlilik kamayadi. Bu esa hosildorlikning kamayishi, mahsulot sifati pasayishi va ishlab chiqarish xarajatlarining oshishiga olib keladi. Aksincha, sifatli va sertifikatlangan urug'liklardan foydalanish orqali qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishida barqarorlikka erishish mumkin.

4-jadval

Sifatli urug'likdan foydalanishning iqtisodiy samaradorlikka ta'siri

Ko'rsatkichlar	Oddiy urug'likdan foydalanilganda	Sifatli urug'likdan foydalanilganda	Ijobiy o'zgarish
Hosildorlik, t/ga	18	27	+50,0 %
Mahsulot yo'qotilishi, %	18	9	-9 %
Bozorga yaroqli mahsulot ulushi, %	70	90	+20 %
Ishlab chiqarish samaradorligi	O'rtacha	Yuqori	Oshadi
Fermer daromadi	Nisbatan past	Yuqori	Ko'payadi

Manba: muallif tadqiqotlari asosida ishlab chiqilgan.

4-jadval ma'lumotlari sifatli urug'likdan foydalanish iqtisodiy samaradorlikka ijobiy ta'sir ko'rsatishini tasdiqlaydi. Hosildorlikning oshishi, mahsulot yo'qotilishining kamayishi va bozorga yaroqli mahsulot ulushining

ortishi fermer xo'jaliklari daromadini ko'paytiradi hamda aholiga yetkazib beriladigan sabzavot mahsulotlari hajmini oshiradi.

Olingan natijalar sabzavot ekinlari urug'chiligi oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashning muhim omillaridan biri ekanligini ko'rsatadi. Sifatli urug'liklardan foydalanish mahsulot hajmi va sifatini oshirish, ichki bozorni barqarorlashtirish, importga qaramlikni kamaytirish hamda eksport salohiyatini kengaytirishga xizmat qiladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlillar shuni ko'rsatadiki, oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda sabzavot ekinlari urug'chiligi muhim strategik ahamiyatga ega. Sabzavotchilik tarmog'ida yuqori va barqaror hosil olish, mahsulot sifatini yaxshilash, ichki bozorni uzluksiz ta'minlash hamda importga qaramlikni kamaytirish bevosita sifatli urug'lik materiallaridan foydalanishga bog'liq. Ayniqsa, mahalliy tuproq-iqlim sharoitiga mos, serhosil, kasalliklarga chidamli va sertifikatlangan urug'liklardan foydalanish sabzavot mahsulotlari ishlab chiqarish samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, sifatli urug'lik materiallari ekinlarning unuvchanlik darajasini oshiradi, hosildorlikni barqarorlashtiradi, mahsulotning saqlanish va tashishga chidamliligini kuchaytiradi hamda bozor talabiga mos mahsulot yetishtirish imkonini beradi. Bu esa aholining sabzavot mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini barqaror qondirish, narxlar keskin o'zgarishining oldini olish va oziq-ovqat ta'minoti tizimini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Shuningdek, sabzavot ekinlari urug'chiligining rivojlanishi qishloq xo'jaligida iqtisodiy samaradorlikni oshirish, fermer va dehqon xo'jaliklarining daromadini ko'paytirish, import urug'liklariga bo'lgan ehtiyojni kamaytirish hamda eksportbop sabzavot mahsulotlari yetishtirish imkoniyatlarini kengaytiradi. Shu sababli urug'chilik tizimini rivojlantirish oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlaridan biri sifatida baholanishi lozim.

Yuqoridagi xulosalardan kelib chiqib, quyidagi takliflarni ilgari surish maqsadga muvofiq:

1. Sabzavot ekinlari bo'yicha mahalliy urug'chilik bazasini rivojlantirish, hududlarning tuproq-iqlim sharoitiga mos navlarni yaratish va ularni amaliyotga keng joriy etish zarur.

2. Sertifikatlangan urug'lik ishlab chiqarish tizimini takomillashtirish, urug'lik sifatini nazorat qilish, laboratoriya tahlillari va standartlashtirish jarayonlarini kuchaytirish lozim.

3. Fermer va dehqon xo'jaliklarini sifatli, serhosil, kasalliklarga chidamli hamda mahalliy sharoitga mos urug'lik materiallari bilan ta'minlash mexanizmlarini yanada takomillashtirish kerak.

4. Sabzavot urug'chiligi sohasida seleksiya ishlarini kengaytirish, ilmiy-tadqiqot muassasalari, oliy ta'lim tashkilotlari va ishlab chiqaruvchilar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytirish maqsadga muvofiq.

5. Urug'chilik jarayonida resurs tejamkor texnologiyalar, tomchilatib sug'orish, raqamli monitoring, agroteknik kuzatuv va zamonaviy laboratoriya usullaridan keng foydalanish zarur.

6. Import urug'liklariga qaramlikni kamaytirish maqsadida mahalliy urug'lik ishlab chiqaruvchilarni iqtisodiy qo'llab-quvvatlash, ularning moddiy-texnik bazasini mustahkamlash va raqobatbardoshligini oshirish lozim.

7. Sifatli urug'liklardan foydalanish bo'yicha fermer va dehqon xo'jaliklari uchun o'quv-seminarlar, amaliy treninglar va maslahat xizmatlarini tashkil etish maqsadga muvofiq.

Umuman olganda, sabzavot ekinlari urug'chiligini ilmiy asosda rivojlantirish oziq-ovqat xavfsizligini mustahkamlash, ichki bozor barqarorligini ta'minlash, qishloq xo'jaligi samaradorligini oshirish va aholining sifatli sabzavot mahsulotlariga bo'lgan ehtiyojini qondirishda muhim omil hisoblanadi. Shu bois mazkur yo'nalishda innovatsion texnologiyalar, mahalliy seleksiya yutuqlari va sertifikatlangan urug'lik tizimini keng joriy etish dolzarb vazifalardan biri bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasining 2025-yil 3-fevraldagi "Oziq-ovqat xavfsizligi to'g'risida"gi O'RQ-1023-son Qonuni.

2. O'zbekiston Respublikasining 2019-yil 16-fevraldagi "Urug'chilik to'g'risida"gi O'RQ-521-son Qonuni.

3. FAO, IFAD, UNICEF, WFP and WHO. 2025. The State of Food Security and Nutrition in the World 2025: Addressing high food price inflation for food security and nutrition. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations. 205 p.

4. FAO. n.d. Seeds: Seed systems and quality seeds. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations. Murojaat sanasi: 22.06.2026.

5. FAO. 2006. Quality Declared Seed System. Rome: Food and Agriculture Organization of the United Nations. 243 p.

6. Nabuuma D., Reimers C., Hoang K.T., Olaosebikan O., Stomph T.J., Raneri J.E. Impact of seed system interventions on food and nutrition security in low- and middle-income countries: A scoping review. *Global Food Security*. 2022.

7. Pivovarov V.F. *Selection and seed production of vegetable crops*. In 2 volumes. Moscow: VNISSOK, 1999. Vol. 1 — 292 p.; Vol. 2 — 584 p.

8. O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi ma'lumotlari va statistik axborotlari. Rasmiy elektron manba: <https://agro.uz/>

9. Food and Agriculture Organization of the United Nations rasmiy sayti. Elektron manba: <https://www.fao.org/>

10. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi rasmiy sayti. Elektron manba: <https://stat.uz/>

Mas'ul muharrir: Beglayev Uchqun

Musahhih: Boltayev Nurali

Sahifalovchi va dizaynerlar: Normurodov Sarvar,
Sharipov Shoxruh

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar mas'ul hisoblanadi. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelavermasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga murojaat qilish mumkin. Ilmiy maqolalar, reklama, hikoya va boshqa ilmiy-ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin. Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

Elektron pochta: licht-1989@mail.ru

Jurnalning telegram manzili: t.me/agrobiznes_elektronjurnal

Telefon raqami: +998939018320, +998934393000

Jurnal rasmiy sayti: <https://www.agrobiznesjournal.uz>

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi rayosatining 30.11.2024-yildagi №364/5-sonli qarori bilan 08.00.00-Iqtisodiyot fanlari bo'yicha, 08.05.2025-yildagi №370/5-sonli qarori bilan 06.00.00-Qishloq xo'jaligi fanlari bo'yicha "Dissertatsiyalar asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro'yxati"ga kiritilgan.

"Agrobiznes, fan va texnologiyalar" ilmiy-amaliy elektron jurnali 2023-yil 23-maydan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **C-5669225** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №083688

**Manzilimiz: Toshkent viloyati, Qibray tumani,
Universitet ko'chasi, 2-uy**